

แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินที่มีความเสี่ยงต่อพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงที่เขารับการรักษาใน งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลำปาง

ปิยวรรณ วันกาโย, จินตามณี กาวิลเครือ และ ขวัญฤดี หวานดี

หลักการและเหตุผล: พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงในแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน (Emergency Department; ED) เป็นปัญหาที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยของผู้ป่วย บุคลากรทางการแพทย์ และคุณภาพการดูแลรักษา จากข้อมูลของงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลลำปาง ในปี พ.ศ. 2565- 2567 พบผู้ป่วยมีพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง ร้อยละ 53.5, 61.6 และ 54.5 ตามลำดับ เหตุการณ์รุนแรงมักเกิดในช่วง 16.30 น. ถึง 23.30 น. โดยพบพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงทางวาจา ร้อยละ 74 และพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงทางกาย ร้อยละ 26 ซึ่งอาจมีสาเหตุและปัจจัยเสี่ยงมาจากผู้ป่วย สิ่งแวดล้อมในแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ระบบการดูแลเป็นเหตุให้พัฒนาแนวปฏิบัติการพยาบาล เพื่อป้องกันและลดความเสี่ยงต่อการเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงในแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

วิธีการศึกษา: สืบค้นเอกสารวิชาการที่เผยแพร่ระหว่างปี ค.ศ. 2020–2025 จำนวน 15 เรื่อง โดยใช้คำสำคัญในการสืบค้นหลักฐาน PICO ประกอบด้วย Population: ผู้ป่วยฉุกเฉินทุกเพศทุกวัยที่มาใช้บริการในแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉิน และมีความเสี่ยงต่อการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงทั้งทางวาจาและทางกาย รวมถึงผู้ที่อยู่ภายใต้อิทธิพลของ สารเสพติดหรือมีภาวะทางจิต Intervention: การปฏิบัติการพยาบาลเพื่อป้องกันและจัดการพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง ตามแนวปฏิบัติที่กำหนด Comparison: การจัดการแบบดั้งเดิมที่ไม่มีแนวปฏิบัติเฉพาะสำหรับการป้องกันและจัดการพฤติกรรมก้าวร้าว และ Outcomes: อุบัติการณ์และความรุนแรงของพฤติกรรมก้าวร้าว ความปลอดภัยของผู้ป่วย บุคลากรและผู้ป่วย คุณภาพการดูแลรักษา ความมั่นใจและความพึงพอใจของบุคลากร พัฒนาแนวปฏิบัติโดยใช้หลักการของ สภาวิจัยด้านการแพทย์และสุขภาพแห่งชาติประเทศออสเตรเลีย (NHMRC, 1999) และจัดลำดับความน่าเชื่อถือตามเกณฑ์ของ Melyn & Fineout-Overholt (2023) สังเคราะห์และยกร่างแนวปฏิบัติทางการพยาบาล ในระหว่างเดือนมกราคม - เดือนพฤษภาคม 2568

ผลการศึกษา: พบเอกสารวิชาการที่สอดคล้องกับ PICO จำนวน 15 เรื่อง จำแนกเป็น 5 ด้าน ประกอบด้วย 1). การประเมินความเสี่ยงต่อพฤติกรรมก้าวร้าวด้วยเครื่องมือ STAMP การประเมินประวัติการใช้สารเสพติด พฤติกรรมก้าวร้าวในอดีตและภาวะจิตเวช 2). การจัดการเมื่อเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวตามระดับความรุนแรง ได้แก่ รุนแรงเล็กน้อย รุนแรงปานกลาง และรุนแรงมาก 3). การปฏิบัติการพยาบาล โดยใช้เทคนิคลดระดับความรุนแรง (De-escalation) การดูแลสิ่งแวดล้อม และการดูแลหลังเหตุการณ์ 4). การให้คำแนะนำ ได้แก่ การให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการรักษา และการพัฒนาสื่อการใช้บริการที่แผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉินสำหรับผู้ป่วยและญาติ และ 5). การบันทึก ได้แก่ การบันทึกการประเมินความเสี่ยง การปฏิบัติการพยาบาล เหตุการณ์ความรุนแรง การรายงานและการสื่อสาร และผลลัพธ์การดูแลในระบบอิเล็กทรอนิกส์

สรุปผล: แนวปฏิบัติการพยาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินที่มีความเสี่ยงต่อพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงในแผนกอุบัติเหตุและฉุกเฉินนี้เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพสำหรับการดูแลผู้ป่วย

การอภิปรายผล: ผู้ป่วยมีปัจจัยเสี่ยงและความต้องการที่แตกต่างกัน การพัฒนาแนวปฏิบัติจำเป็นต้องเหมาะสมกับบริบทแต่ละกรณีต้องใช้ความยืดหยุ่นและทักษะในการตัดสินใจ และการฝึกอบรมเทคนิคลดระดับความรุนแรง และการจัดการความรุนแรงต้องการผู้เชี่ยวชาญและโปรแกรมที่มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะหรือการพัฒนา: วางแผนดำเนินการนำลงสู่ประเมินคุณภาพแนวปฏิบัติด้วย AGREE II และทดลองใช้แนวปฏิบัติการพยาบาลเพื่อประเมินผลลัพธ์ทั้งด้านผู้ป่วยและระบบบริการต่อไป